

VIGÍLIA A URGÈNCIES

La Marta pensa sovint que les urgències són una ciutat que mai no dorm. Cada porta que s'obre porta fragments de vides trencades: accidents inesperats, febres que cremen com focs petits, cors cansats que lluiten per continuar bategant, pors que s'estiren i es multipliquen com ombres a la nit. I ella, amb la bata blanca arrugada i els ulls entrenats, es troba sempre al mig d'aquell corrent invisible d'històries humanes. Treballa al servei d'urgències d'un hospital comarcal prop del Pirineu. Els torns comencen sovint quan la vall es deixa embolcallar per la calma crepuscular, quan les últimes llums del dia s'apaguen darrere les muntanyes; els pobles s'estrenyen sobre si mateixos, els comerços abaixen les persianes i els cotxes tornen cap a casa com rierols de metall.

L'aire fresc, carregat de pins i terra humida, baixa pels carrers estrets i fa tremolar els primers llums dels fanals.

La Marta es recull els cabells amb un gest mecànic i es posa els guants de làtex. A dins de l'hospital, l'aire té aquella olor densa i inconfusible de desinfectant, plàstic estèril i cafè massa vell. Les llums blanques penjades sobre ella semblen un cel artificial, immòbil, indiferent al ritme del món exterior.

A fora, la nit comença a estendre els seus braços silenciosos. A dins, el torn desperta.

De tant en tant, des de la carretera arriba el crit llunyà d'una ambulància. Aquell so produeix la mateixa sensació que un toc de campana: la certesa que una nova història entra per la porta.

La primera pacient d'aquesta nit és una dona gran amb dificultats per respirar. Quan la van entrar amb la llitera, les rodes grinyolen sobre el terra brillant com petits crits de metall. El monitor portàtil dibuixa un ritme irregular amb bips nerviosos, com un cor que vol fugir del temps.

Respira amb dificultat. La Marta li agafa la mà amb la calma que ha après amb els anys. Són tantes nits com aquesta: mans fredes, ulls espantats, corbates de por. Descobreix una cosa que no surt als manuals de medicina: abans de proves, diagnòstics o medicaments, hi ha una força encara més poderosa:

La tranquil·litat.

La por pesa; la tranquil·litat és un regal invisible que sovint salva més que qualsevol medicina.

Després de les primeres proves, la dona s'estabilitza. No és una emergència mortal. El monitor comença a dibuixar ritmes més regulars. Quan la respiració es calma, el rostre es suavitza lleugerament. Aquella mirada cansada conté una gratitud muda que la Marta reconeix sense paraules. Aquests instants són petits i invisibles, però són els que fan que valgui la pena continuar.

Les portes automàtiques s'obren de cop. El passadís s'omple del ressò agut d'una sirena encara activa. Dos sanitaris entren corrent amb una llitera: un jove inconscient, accident de moto, possible traumatisme cranial. Tot s'accelera:

Guants que cruixen.

Safates metàl·liques que rellisquen.

Ordres breus, com batecs de tambor.

Respiracions contingudes.

El rostre del jove és pàl·lid sota la llum blanca. Una línia fina de sang li baixa pel front. La Marta sent aquell moment familiar en què tot sembla suspès entre dues possibilitats: la vida o la seva absència.

L'equip es mou amb precisió instintiva, com una dansa que tots coneixen de memòria. Quan finalment el pacient es trasllada a radiologia per un TAC urgent, la Marta respira profundament per primera vegada en vint minuts. L'infermer de guàrdia, li dedica un mig somriure còmplice. Treballen junts des de fa anys i comparteixen aquella confiança silenciosa que només es construeix en moltes nits semblants.

La nit continua amb ritme irregular: un nen amb febre alta; un home convençut que té un infart que acaba sent només una contractura muscular; una turista amb una reacció al·lèrgica després de tastar un formatge desconegut. Cada pacient porta la seva història, cada història deixa un rastre invisible.

Cap a les quatre, els passadissos semblen respirar. La Marta s'asseu uns minuts amb un cafè massa amarg de la màquina del passadís. Des de la finestra, el cel sembla començar a aclarir-se darrere les muntanyes.

Es pregunta sovint per què ha triat aquesta vida. Hauria pogut tenir horaris previsibles, problemes menys dramàtics. Però sempre torna a la mateixa resposta: a urgències tot és real.

El món està ple de tragèdies, però també de petites victòries invisibles.

Quan el matí entra per les finestres, les portes es tornen a obrir. Aquesta vegada no hi ha sirena, només passos precipitats. Dos homes sostenen un tercer pels braços. Devia tenir uns cinquanta anys, amb la jaqueta de feina i una bossa penjada a l'espatlla.

—S'ha trobat malament conduint —diu un d'ells—. Ha parat el cotxe i ens ha demanat ajuda per arribar fins aquí.

Quan l'estiren a la llitera, la Marta veu aquella pal·lidesa coneguda massa bé.

—Monitor.

Silenci.

—Comencem reanimació.

El temps es torna dens. Compressió rere compressió, els guants cruixen sobre un pit immòbil. Algú compta en veu baixa. El monitor dibuixa una línia obstinada: plana. Van insistir. Un minut. Dos. Cinc.

Finalment, la Marta mira el rellotge.

—Hora de la mort: vuit i trenta-set.

Algú apaga el monitor. El silenci que queda és diferent de tots els altres silencis. Potser aquell matí ha sortit de casa amb pressa. Potser ha dit "fins al vespre" sense saber que seria l'última vegada.

Quan la Marta surt de l'hospital, el sol ja és alt sobre la vall. Un tractor passa lentament per la carretera, a la plaça del poble la gent fa cua a la fleca. Tot sembla igual que sempre. Però dins de l'hospital, una altra ambulància acaba d'arribar.

Potser aquell home només vol arribar fins allà: fins a un lloc on algú intenta salvar-lo. Durant uns minuts, l'equip fa tot el que pot.

A vegades la medicina guanya.

I a vegades només pot oferir una cosa més humil: assegurar-se que, en l'últim moment, algú sigui allà.

Autor: Elion